

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-03

Ärendenummer

GSK-2024-04213

Handläggare

Anders Samuelsson

E-post anders.samuelsson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avstyrker förslaget om att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda införande av diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 i gymnasieskolan.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av diagnostiskt prov i matematik.

Förvaltningen anser att fördelarna med att införa ett diagnostiskt prov i matematik för elever i årskurs 1 på gymnasiet är begränsat. Bedömningen är att fördelarna med ett sådant prov inte skulle överväga de negativa ekonomiska och administrativa konsekvenserna. Det finns redan statistik som följer trender i elevers matematikkunskaper över tid samt nationella prov som stöd för mer likvärdig och rättssäker betygssättning. De pedagogiska vinsterna bedöms även vara begränsade i relation till de insatser som krävs. Därför föreslår förvaltningen att förslaget avstyrks.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskoleförvaltningen bedömer att förslaget att införa diagnostiskt prov i matematik för gymnasiets årskurs 1 skulle vara kostnadsdrivande. Nyttan av ett sådant förslag skulle överskuggas av ekonomiska kostnader i form av ökad administration och ta fokus och resurser från undervisningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Grundskoleförvaltningen har, tillsammans med utbildningsförvaltningen, undersökt i vilken utsträckning diagnostiskt prov i matematik skulle stärka elevers rätt till en likvärdig undervisning av hög kvalitet och bidra till mer rättssäker betygssättning. Bedömningen är att det redan idag finns bättre underlag än diagnostiskt prov för att följa upp betygens tillförlitlighet. Genom nationella prov har grundskolan tillgång till statistik för att analysera och följa upp om resultaten på de nationella proven och elevernas ämnesbetyg skiljer sig åt. Förvaltningen ser inte heller, varken genom forskning eller

omvärldsbevakning, att diagnostiskt prov i gymnasiets årskurs 1 i någon större utsträckning skulle bidra till att utveckla undervisningens kvalitet.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) 27 januari 2025.

Bilaga

1. Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av diagnostiskt prov i matematik i gymnasiets årskurs 1. Grundskolenämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2025-02-04 (diarienummer SLK-2024-00926).

Beskrivning av ärendet

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta om att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda införande av diagnostiskt prov i matematik i gymnasiets årskurs 1. Motionen hänvisar dels till forskning som visar på den negativa trenden i svenska elevers resultat i matematik, dels exempel på motsvarande prov i Stockholm. Motionären anser att införandet av diagnostiskt prov, ett så kallat "Göteborgsprov", skulle kunna bli ett viktigt verktyg i arbetet med att förbättra och stärka undervisningen i matematik. Provet skulle även ge en tydligare bild av kunskapsläget i hela stadens skolväsende. Det skulle enligt motionären hjälpa de grundskolor som år efter år sätter för låga eller för höga betyg i matematik.

Förvaltningens bedömning

Även om den senaste statistiken från TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) visar på en vändning, är det väl känt att statistiken under en längre period visat på en nedåtgående trend för elevernas matematikkunskaper i grundskolan. Matematik är ett ämne som är viktigt och kan upplevas svårt. Forskning och studier visar även på att det finns utmaningar att utveckla undervisningen som möter behoven¹.

Grundskoleförvaltningen har, i samarbete med utbildningsförvaltningen, bedömt nyttan med att enligt motionärens förslag införa diagnostiskt prov i matematik på de kommunala och fristående gymnasieskolorna i Göteborg. I bedömningen ingår underlag från egna uppföljningar, forskning och omvärldsbevakning.

Förvaltningens bedömning är att det genom väl underbyggd statistik finns stor medvetenheten om problemet och att utvecklingsinsatser pågår för en mer rättssäker betygssättning och för att utveckla undervisningen i matematik. Exempelvis görs regelbundna uppföljningar och analyser på skol- och huvudmannanivå av skillnader i resultat mellan nationella prov och elevernas ämnesbetyg. Nationella prov med tillhörande bedömningsstöd är framtagna för att ge en bred bild av elevernas kunskaper i relation till kursmål och olika betygssteg, något som kan vara svårt att uppnå med ett diagnostiskt prov.

Analysen och uppföljningar visar på att behovet av insatser för att utveckla matematikundervisningen är stort för att främja och öka elevernas matematikkunskaper. På huvudmanna- och skolnivå görs och planeras flera insatser. Tillsammans med Center för skolutveckling har grundskoleförvaltningen till exempel gjort djupanalyser av elevers matematikkunskaper i olika årskurser och socioekonomiska områden. Genom ett pågående pilotprojekt på en av våra skolor undersöks möjligheten att i samarbete med

¹ Skolverket (2024), *Förbättrad matematikundervisning kräver samlade krafter från alla nivåer*, <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/forbatttrad-matematikundervisning-kraver-samlade-krafter-fran-alla-nivaer>, (2024-12-10)

lektor och utifrån forskning utveckla matematikundervisningen på skolor med socioekonomiska utmaningar. Under 2025 kommer, inom ramen för arbetet med grundskoleförvaltningens kvalitetsanalys, matematikundervisningen vara i fokus för att få en bredare och djupare kunskapsbild av behoven. Syftet med analysarbetet är att det ska leda till mer träffsäkra insatser för att lyfta kunskaperna där behoven är som störst.

Beroende på hur resultaten används visar forskning på att summativ bedömning, vilket ett diagnostiskt prov är, riskerar leda till att fokus hamnar på enkla mätbara resultat istället för på elevernas lärande. Forskningen visar att formativ bedömning är mer effektivt för elevernas lärande och prestationer². Till skillnad från summativ bedömning, som ofta handlar om att summera resultat i slutet av en kurs eller period, är formativ bedömning till för elevers lärande. I enlighet med det formativa arbetssättet ska man bedöma elever för att främja deras lärande. Detta innebär att respons är en grundbult i formativ bedömning och som lärare måste man vara medveten om hur olika typer av respons påverkar elevers lärande.

Genom Göteborgs utbildningsförvaltnings kontakter med Stockholm framgår att det inte gjorts någon samlad analys eller utvärdering huruvida provet uppfyller sitt syfte eller ej sedan det infördes 2011. Det förefaller som att resultaten inte används i någon större utsträckning, vare sig i grundskolan eller gymnasieskolan. De som framför allt tar del av resultatet är matematiklärare på gymnasiet som bjuds in till ett seminarium på vårterminen där resultatet presenteras, men det framstår inte ha givit någon påtalad effekt på matematikundervisningen i Stockholm.

Förvaltningens samlade bedömning är att behovet av att införa ett diagnostiskt prov i matematik i gymnasiets årskurs 1 är begränsat och att nyttan med en sådan insats inte skulle uppväga de negativa ekonomiska konsekvenser som förslaget medför.

Förvaltningen föreslår att förslaget avstyrks.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp
Stadsledningskontoret

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef planering och utveckling

² Skolverket (2023), *Formativ bedömning stärker lärandet*,
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/formativ-bedomning-starker-larandet> (2024-12-10)